

Norme privind dezvoltarea aranjamentelor necesare pentru implementarea acțiunilor de protecție

Capitolul 1

Scop, domeniul de aplicare, definiții

Art. 1. Prezentele norme stabilesc cerințe pentru dezvoltarea mecanismelor și măsurilor necesare privind implementarea acțiunilor de protecție atât în faza de planificare cât și în faza de răspuns la o situație de urgență nucleară sau radiologică precum și identificarea provocărilor astfel încât implementarea acestora să fie eficientă.

Art. 2. (1) Cerințele normei sunt aplicabile în cazul unei situații de urgență nucleară sau radiologică, indiferent de cauza de producere, în vederea impementării acțiunilor de protecție.

(2) Implementarea prezentelor cerințe necesită o abordarea graduală ținând cont de gravitatea situației de urgență nucleară sau radiologică.

(3) Prezentele cerințe trebuie să fie implementate de către autoritățile publice la nivel local și național cu implicarea tuturor părților interesate, precum sectorul privat și organizații non-guvernamentale.

Art.3. În vederea aplicării prezentelor norme, pe lângă definițiile din Legea 111/ 1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul instalațiilor nucleare, cu modificările și completările ulterioare și a Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență specifice riscului nuclear sau radiologic, aprobat prin Ordinul ministrului afacerilor interne și al președintelui CNCAN nr. 61/113/2018, sunt utilizate următoarele definiții:

Adăpostirea este o acțiune urgentă de protecție implementată în cazul unei eliberări de materiale radioactive în atmosferă, prin care i se recomandă populației să intre și rămână în interior (acasă, la servicii, la școală sau în oricare altă clădire) pentru o perioadă definită de timp, de la câteva ore până la două zile. Scopul adăpostirii este de a reduce expunerea populației la materiale radioactive eliberate în atmosferă, în vederea evitării efectelor deterministice și reducerea riscului de apariție a efectelor stocastice. Adăpostirea este relevantă în special în faza timpurie, în timpul trecerii norului radioactiv.

Evacuarea este procesul început încă din faza de planificare și pregătire pentru dezvoltarea și stabilirea unor aranjamente de implementare care pot fi ajustate în timpul fazei de răspuns ținând cont de toate limitările.

Administrarea pasitielor de iodură de potasiu este o acțiune urgentă de protecție pentru reducerea absorbției iodului radioactiv de glanda tiroidă prin administrarea de iod stabil (neradioactiv).

Implementarea evacuării constă într-un set de acțiuni care au ca rezultat organizarea, etapele și supravegherea evacuării, distribuirea sau îndepărtarea populației din zonele afectate sau posibil afectate și recepția și îngrijirea acestora în zone sigure.

Trusa de urgență este o trusă care conține minimul necesar pentru a supraviețui în condiții foarte rele și mai ales atunci când se recomandă adăpostirea sau evacuarea. În mod normal trusa conține apa îmbuteliată, mâncare sub forma de conserve, radio și bateriile necesare încărcate, telefon mobil și încărcător, lanterne și un set de baterii extra, trusă de prim ajutor, măști chirurgicale și/sau FFP2, saci de gunoi, șervetele umede, haine de schimb inclusiv lenjerie intimă, etc.

Persoane instruite sunt acele persoane desemnate să îndeplinească cel puțin următoarele sarcini în timpul situației de urgență:

- a) să închidă toate sistemele de încălzire, ventilație și aer condiționat ale încăperilor;
- b) să instruiască persoanele unde să se adăpostească și ce să facă;
- c) să înregistreze persoanele adăpostite;
- d) să comunice cu autoritățile locale;
- e) să instruiască persoanele când se ridică măsura de adăpostire.

Profilul comunității reprezintă un set de date ce descriu caracteristicile populației care trăiește sau se află în zonă, în timpul unei situații de urgență. Scopul acestor date este de a facilita planificarea acțiunilor de protecție.

Timp estimat de evacuare reprezintă timpul necesar estimat pentru evacuarea în siguranță a populației din momentul în care este dat ordinul de evacuare până în momentul în care ultima persoană părăsește zona (având în vedere diverși factori precum tipul de pericol sau amenințare, nivelul de notificare al evenimentului, caracteristicile populației din zonă la momentul respectiv, comportamentul populației) sau populația rămasă este forțată să se adăpostească datorită încetării operațiunilor pe măsură ce pericolul începe să afecteze zona. Analiza privind timpul estimat trebuie să includă un calcul al persoanelor cu nevoi speciale, evacuați spontan sau persoane evacuate din alte zone care pot intra în zona afectată. Calculele privind timpul estimat ar trebui să includă timpul necesar pentru persoanele evacuate să își asigure casele și să se pregătească de plecare, timpul petrecut de toate vehiculele care circulă pe ruta de evacuare stabilită și timpul suplimentar petrecut din cauza traficului, congestionarea drumurilor, închiderea podurilor sau alte complicații neprevăzute.

Capitolul 2

Principii de planificare

Art. 4. În vederea dezvoltării măsurilor și planurilor necesare pentru implementarea acțiunilor de protecție, în timpul situației de urgență trebuie să se țină cont de următoarele principii:

- a) Echitate;
- b) Parteneriat între sectorul public și cel privat;
- c) Evaluarea pericolelor și managementul riscului;
- d) Abordarea analitică;
- e) Abordarea graduală;

- f) Influența factorilor;
- g) Eficacitate.

Art. 5. (1) Prin recunoașterea echității tuturor membrilor din comunitate, în înțelegerea prezentelor norme, *Echitatea* se referă la luarea în considerare a nevoilor populației și modul de implementare a unei abordări comunitare în ceea ce privește planificarea și elaborarea planurilor de răspuns în cazul unei situații de urgență prin identificarea tuturor părților incluzând sectorul privat și organizațiile neguvernamentale care pot furniza servicii și resurse echitabile membrilor comunității în toate fazele planificării.

(2) În aplicării principiului echității determinarea compoziției populației, luând în considerare toți membrii comunității este una din cele mai importante părți ale procesului de planificare.

(3) Pentru a anticipa potențialele limitări în accesarea serviciilor necesare implementării măsurilor de protecție, grupul de planificare trebuie să dezvolte și să folosească profilul comunității care să descrie în mod clar compoziția populației.

Art.6. (1) Pentru înțelegerea prezentelor norme, *Parteneriatul între sectorul public și privat* se referă la faptul că grupul de planificare dedicat situațiilor de urgență nucleare sau radiologice trebuie să ia în considerare diversitatea comunității inclusiv toate părțile interesate care pot ajuta la implementarea acțiunilor de protecție prin includerea sectorului privat și organizațiile neguvernamentale în procesul de planificare.

(2) Planificarea trebuie să includă în special întreprinderile mici și mari și alte organizații din sectorul privat pentru furnizare de mărfuri, capacități, expertiză și resurse precum alimente, combustibil, servicii de infrastructură, electricitate, transport public, telecomunicații și asistență medicală.

Art. 7. (1) *Evaluarea pericolelor și managementul riscului* este un proces care se aplică pentru a identifica, a evalua și a adapta planificarea pentru asigurarea justificării și optimizării acțiunilor de protecție, precum și pentru evitarea sau minimizarea riscurilor în timpul implementării acțiunilor de protecție.

(2) Strategiile și măsurile pentru implementarea acțiunilor de protecție sunt analizate și adaptate în faza de planificare pentru minimizarea consecințelor situației de urgență nucleară sau radiologică.

(3) În cadrul acestui proces, riscurile asociate implementării acțiunilor de protecție sunt identificate și evaluate.

Art. 8. *Abordarea analitică* reprezintă un set de pași logici care includ colectarea și evaluarea informațiilor, determinarea obiectivelor și elaborarea criteriilor:

- a) pentru atingerea obiectivelor;
- b) gândire strategică;
- c) creativitate;
- d) inițiativă.

Art. 9. Principiul *Abordării graduale* este pus în practică prin implementarea unui proces sau unei metode prin care rigurozitatea măsurilor și controlului aplicat este proporțională, în măsura în care este posibil, în raport cu potențialele consecințe și nivelul de risc.

Art. 10. (1) Principiul *Influența factorilor* ia în considerare acel factor care afectează un eveniment, o decizie sau planificarea situației de urgență. Factorii precum timpul, incertitudinea, riscul și experiența definesc punctul de plecare din care grupul de planificare trebuie să aplice conceptul și metodele adecvate pentru a rezolva problemele.

(2) În timpul fazei de planificare trebuie să fie identificați și alți factori care să fie luați în considerare.

Art. 11. (1) *Eficacitatea* reprezintă capabilitatea de producere a rezultatului dorit. Planificarea este considerată eficientă dacă rezultatul este unul așteptat în ceea ce privește implementarea acțiunilor de protecție.

(2) În faza de planificare trebuie să se stabilească criteriile și indicatorii care să fie utilizați în procesul de evaluare al implementării acțiunilor de protecție astfel încât eficacitatea să poată fi măsurată.

Capitolul 3

Direcții strategice

Art. 12. (1) Planul de răspuns la situații de urgență nucleară sau radiologică trebuie să fie elaborat în funcție de profilul comunității, recunoscând astfel *echitatea tuturor membrilor din comunitate* și oferind servicii și resurse echitabile acestora în toate fazele planificării.

(2) Elaborarea profilului comunității trebuie să țină cont de prevederile din Anexa 1.

Art.13. (1) Autoritatea publică locală și națională trebuie să identifice întreprinderile mici și mari precum și alte organizații private care pot furniza mărfuri, expertiză și resurse precum alimente și combustibil, servicii de infrastructură, electricitate, transport public, comunicații și asistență medicală și să dezvolte *Parteneriate între sectorul public și privat* în vederea implementării măsurilor de protecție pentru populație.

(2) Pentru aplicarea principiului *Parteneriat între sectorul public și privat* echipa de planificare trebuie să:

- a) Atragă reprezentanți din sectorul public și cel privat precum organizații de voluntariat pentru implementarea acțiunilor de protecție. Acestea pot include departamente și agenții publice, lideri civili, întreprinderi și organizații (ex. civile, sociale, bazate pe credință, umanitare, educaționale, de avocatură, comerț și profesionale).
- b) Includă pe cei care pot contribui pentru diverse perspective vitale precum și cei care au un rol important în aplicarea planului de răspuns în cazul unei situații de urgență nucleară sau radiologică.

Art.14. (1) Toate organizațiile responsabile trebuie să implementeze managementul riscului în cadrul procesului de planificare.

(2) În faza de planificare trebuie să se elaboreze evaluarea pericolelor. Aceasta va determina scopul și posibilele consecințe.

(3) În faza de planificare instrumentele analitice trebuie să fie utilizate pentru evaluarea timpilor de implementare a acțiunilor de protecție precum și reducerea riscurilor.

Art. 15. Pentru stabilirea obiectivelor și pentru dezvoltarea mecanismelor privind reducerea incertitudinilor trebuie să fie colectate și analizate informații necesare.

Art. 16. Activarea resurselor de răspuns trebuie să fie planificată luând în considerare pregătirea resurselor în etape în conformitate cu clasificarea urgențelor.

Art. 17. În conformitate cu principiul *Influența factorilor* trebuie să fie luați în considerare și să se analizeze acei factori care afectează eficiența implementării acțiunilor de protecție, factori precum momentul acțiunii, decizii, incertitudini, riscurile și experiențele evenimentelor anterioare.

Art. 18. Trebuie să se ia în considerare că strategiile și măsurile dezvoltate în timpul fazei de planificare trebuie să fie adaptate în timpul fazei de răspuns în conformitate cu limitările identificate dar să nu compromită scopul și obiectivele implementării acțiunilor de protecție.

Capitolul 4

Cerințe specifice

Art.19. (1) Autoritatea locală cu sprijinul titularului de autorizație și al autorităților naționale responsabile trebuie să planifice și să pregătească acțiunile de protecție în zona de planificare a acțiunilor preventive de protecție (PAZ) și zona de planificare a acțiunilor urgente de protecție (UPZ).

(2) Autoritatea locală cu sprijinul titularului de autorizație trebuie să identifice părțile interesate care vor fi implicate în faza de planificare pentru:

- a) Elaborarea unui plan de răspuns la situații de urgență nucleară sau radiologică optimizat;
- b) Câștigarea acceptanței sociale;
- c) Pregătească și asigurarea că planul de răspuns poate fi implementat eficient în cazul unei situații de urgență nucleară sau radiologică.

(3) Autoritatea locală sprijinită de către titularul de autorizație trebuie să informeze periodic cu privire la scopul și mecanismele de reducere a dozei prin implementarea acțiunilor de protecție și modul în care acestea sunt exersate cu personalul și populația.

(4) Autoritatea locală împreună cu titularului de autorizație trebuie să sprijine școlile, companiile, instituțiile și organizații identificate din PAZ și UPZ pentru dezvoltarea planurilor de răspuns la situații de urgență nucleară sau radiologică în acord cu planul de răspuns local.

(5) Aceste planuri trebuie să fie exersate și testate în mod periodic pentru a verifica toate elementele precum:

- a) Disponibilitatea locurilor destinate pentru adăpostire;
- b) Disponibilitatea persoanelor instruite;
- c) Planuri și proceduri de evacuare;
- d) Eficacitatea predistribuirii pastilelor de iodură de potasiu.

Art. 20. (1) Autoritățile locale împreună cu titularul de autorizație trebuie să ofere sprijin și informații populației din PAZ și UPZ pentru pregătirea truselor de urgență.

(2) Trusele de urgență ar trebui să conțină cel puțin obiectele din cadrul Anexei 2.

(3) Titularul de autorizație are obligația de a furniza truse de urgență populației din PAZ.

Faza de planificare-Evacuarea

Art. 21. (1) Planul de evacuare trebuie să fie elaborat de către autoritatea locală cu sprijinul structurilor dedicate ale Ministerului Afacerilor Interne (DGMO-DSU/ IGSU) respectiv titularul de autorizație.

(2) În planurile de evacuare trebuie să fie stabilite și puse în aplicare cel puțin următoarele:

- a) Alocarea responsabilităților;
- b) Stabilirea infrastructurii incluzând facilitățile de decontaminare;
- c) Stabilirea aranjamentelor logistice;
- d) Planificarea optimă a resurselor;
- e) Stabilirea sistemelor de comunicare și informare;
- f) Testarea implementării evacuării;
- g) Asigurarea cazărilor pentru persoanele evacuate.

(2) Pentru elaborarea planului de evacuare este necesară identificarea responsabilităților organizațiilor și a persoanelor (după poziție) și stabilirea cel puțin a următoarelor activități:

- a) Furnizarea datelor pentru sprijinirea deciziei de evacuare;
- b) Revizuirea datelor care susțin decizia de evacuare, inclusiv starea infrastructurii de transport și formularea recomandărilor de evacuare către factorii de decizie;
- c) Emiterea și modificarea ordinelor de evacuare (luarea deciziilor);
- d) Autorizarea/ transmiterea avertismentelor către populație;
- e) Stabilirea așteptărilor pentru sectorul privat și organizații neguvernamentale susținând sesiuni de educare, instruire și informare;
- f) Implementarea și coordonarea operațiunilor de evacuare, inclusiv direcționarea resurselor.

(3) Autoritatea locală cu sprijinul DSU/ IGSU și al titularului de autorizație au obligația să identifice, să obțină și să întrețină resursele și echipamentele pentru a spijini toate aspectele planului de evacuare.

(4) În planul de evacuare este necesară identificarea rolurilor specifice ale organizațiilor locale și naționale de transport și de aplicare a legii în operațiunile de evacuare, în plus operaționalizarea locurilor de cazare și a tuturor facilităților de răspuns la urgență din zonă.

(5) Pentru asigurarea modurilor de transport public și privat și a operatorilor de transport necesari trebuie să se implementeze următoarele acțiuni dar fără a se limita la:

- a) Coordonarea cu autoritățile de nivel superior (local, județean sau național) pentru a asigura resurse suplimentare de transport;
- b) Existența unor contracte cu firme de transport, firme de ambulanță, căile ferate, transportatori aerieni etc, pentru a obține șoferi și mijloace de transport în vederea acoperirii lipsurilor identificate;

- c) Prevederea și stabilirea utilizării vehiculelor de transport public, autobuze școlare precum și a vehiculelor agențiilor neguvernamentale (ex. autobuze bisericești, vehiculelor grupurilor de voluntari) într-o situație de urgență, care să conțină și spațiu pentru depozitarea bagajelor.

Art. 22. Pentru elaborarea planului de evacuare vor fi luate în considerare următoarele provocări:

- a) Determinarea timpului de începere al evacuării;
- b) Potențiala separare a familiilor;
- c) Refuzul evacuării;
- d) Probleme psihosociale;
- e) Contaminarea persoanelor;
- f) Autoevacuarea;
- g) Ambuteiaje/ accidente auto;
- h) Probleme pe termen lung precum siguranța proprietății, economia/ mediul de afaceri local, social și economic.

Art. 23 Următoarele analize vor fi efectuate pentru determinarea modului de evacuare:

- a) Determinarea zonelor ce vor fi evacuate în conformitate cu zonele de planificare la urgență;
- b) Identificarea și prioritizarea comunităților care trebuie să fie evacuate primele (etapizarea timpului de execuție al evacuării);
- c) Identificarea numărului de persoane care urmează să fie evacuate și a vehiculelor necesare, adresându-se populației cu nevoi speciale;
- d) Estimarea și optimizarea timpului necesar pentru ca evacuarea să fie completă;
- e) Determinarea distanței care trebuie parcursă de către persoanele evacuate pentru a fi în siguranță;
- f) Identificarea rutelor alternative de evacuare;
- g) Informarea persoanelor evacuate asupra opțiunilor de transport către punctele de întâlnire/ sau punctele de recenzie, înainte ca aceștia să fie transportați către centrele de recepție;
- h) Organizarea facilităților pentru sprijinirea evacuării;
- i) Coordonarea planurilor de evacuare ale instituțiilor (școli, industrie, întreprinderi, farmacii, infrastructură critică, etc) precum și a măsurilor și dezvoltarea unor operațiuni după evacuare;
- j) Elaborarea strategiei de securizare și restricția accesului pentru zonele evacuate.

Art.24. În faza de elaborare a planului de evacuare trebuie să fie calculat și timpul estimat al evacuării.

Faza de planificare - Adăpostirea

Art. 25. Pentru organizarea adăpostirii trebuie să fie dezvoltate și implementate cel puțin următoarele măsuri:

- a) Alocarea responsabilităților;

- b) Suport informațional;
- c) Stabilirea sistemelor de comunicare și informare;
- d) Stabilirea aranjamentelor logistice;
- e) Planificarea optimă a resurselor;
- f) Exersarea implementării adăpostirii.

Art.26. Autoritatea locală sprijinită de titularul de autorizație și DSU/IGSU trebuie să planifice și să implementeze măsurile de adăpostire în PAZ și UPZ. Informațiile locale esențiale pentru îmbunătățirea pregătirii adăpostirii trebuie să fie dezvoltate după cum este necesar.

Art. 27. Autoritatea locală sprijinită de titularul de autorizație și DSU/IGSU trebuie să ofere informații și îndrumare populației din PAZ și UPZ pentru stabilirea adăposturilor în propriile case/ apartamente. Un ghid pentru stabilirea adăposturilor este prezentat în Anexa 3.

Administrarea pastilelor de iodură de potasiu

Art.28. Pentru implementarea acțiunii de protecție referitoare la administrarea pastilelor de iodură de potasiu sunt stabilite două strategii:

- a. Pre-distribuirea pastilelor de iodură de potasiu în PAZ și UPZ precum și în centrele de recepție dedicate persoanelor evacuate pentru CPU I, II și V.
- b. Distribuția pastilelor de iodură de potasiu în timpul unei situații de urgență nucleară sau radiologică în afara PAZ și UPZ, acolo unde este cazul.

Art. 29. (1) În faza de planificare, Ministerul Sănătății (MS) prin Direcțiile de Sănătate Publică (DSP) cu sprijinul autorităților locale trebuie să dezvolte și să implementeze un mecanism de coordonare pentru implementarea prevederilor de la art. 28, lit. a).

(2) În faza de planificare, Ministerul Sănătății (MS) prin Direcțiile de Sănătate Publică (DSP) cu sprijinul CNCAN și DSU/IGSU trebuie să stabilească un mecanism de coordonare pentru implementarea prevederilor de la art. 28, lit. b).

(3) Mecanismele de coordonare dezvoltate pentru strategiile de pre-distribuire și distribuție a pastilelor de iodură de potasiu trebuie să stabilească cel puțin următoarele:

- a. Cui trebuie să fie pre-distribuite pastilele de iodură de potasiu (identificare);
- b. Alocarea responsabilităților;
- c. Infrastructură;
- d. Logistică;
- e. Resurse;
- f. Riscurile comunicării;
- g. Conștientizarea – câștigarea încrederii populației (furnizare de pliante);
- h. Instruirea specialiștilor în sănătate și a lucrătorilor la urgență;
- i. Testarea eficacității mecanismelor de pre-distribuire și distribuție și îmbunătățirea acestora.

(4) Pentru stabilirea mecanismelor de coordonare trebuie să se ia în considerare următoarele:

- a) Resursele umane;
- b) Resurse financiare pentru: achiziționarea stocurilor de pastile de iodură de potasiu, management, consumarea și înnoirea stocurilor, depozitare, conștientizarea populației și

a furnizorilor de servicii medicale, campanii de informare, logistica distribuirii/ pre-distribuirii;

c) Gestionarea și întreținerea stocurilor.

(5) Ministerul Sănătății/ INSP, în faza de planificare trebuie să stabilească prevederi pentru desemnarea personalului medical instruit care ar putea fi consultat de populație în timpul pre-distribuirii și a distribuirii pastilelor de iodură de potasiu în timpul unei situații de urgență nucleară.

(6) Personalul medical desemnat trebuie să fie instruit și să dețină materiale de informare pentru a asigura disponibilitatea consilierii profesionale persoanelor potențial afectate, astfel încât să poată oferi răspunsuri la întrebări, să explice scopul, beneficiile și modul de administrare al pastilelor de iodură de potasiu.

Art 30. Pentru elaborarea strategiei de distribuire trebuie să se ia în considerare următoarele scenarii și prioritățile specifice scenariilor pentru acțiunile timpurii de protecție:

- a) Emisie întârziată;
- b) Emisie iminentă sau în curs de eliberare;
- c) Persoane care nu pot fi evacuate.

Art. 31. Lucrătorii la urgență desemnați trebuie să fie instruiți să răspundă la întrebări, să explice scopul, beneficiile și modul de administrare al pastilelor de iodură de potasiu atunci când este necesară distribuția acestora.

Art.32. Autoritatea locală cu sprijinul titularului de autorizație trebuie să dezvolte și să implementeze programe de exerciții pentru a se asigura că toate funcțiile specifice care trebuie să fie îndeplinite pentru distribuția pastilelor de iodură în timpul răspunsului la urgență sunt testate la intervale stabilite de timp.

Faza de răspuns- Evacuare

Art. 33. (1) În faza de răspuns adaptarea acțiunilor de evacuare trebuie să țină cont de activitățile și provocările abordate în faza de planificare în conformitate cu art. 21 alin (1) respectiv art. 22.

(2) Pentru sprijinirea acțiunilor de evacuare, în faza de răspuns, trebuie să se îndeplinească următoarele:

- a) Comunicarea rutelor de evacuare accesibile, precum și rutele alternative din zonele cu dinamică de evacuare în schimbare;
- b) Notificarea centrelor de recepție din județ precum și centrele de recepție din alte județe unde persoanele evacuate pot merge, dacă este nevoie.
- c) Generarea de mesaje pentru populație, accesibile pentru distribuția rapidă cu privire la situația de urgență și instrucțiunile de evacuare.
- d) Inițierea unui plan de continuitate pentru a ajuta la menținerea operațiunilor de răspuns în cazul în care acestea sunt întrerupte.

Art. 34. Pentru asigurarea evacuării în siguranță, pe rutele de evacuare trebuie să se îndeplinească următoarele acțiuni, dar fără a se limita la:

- a) Desemnarea și marcarea rutelor și comunicarea acestora populației;

- b) Monitorizarea siguranței rutelor (ex. drumuri, poduri, căi ferate, căi navigabile, piste de aterizare, etc) care vor fi analizate și utilizate pentru eventuale blocaje;
- c) Comunicarea schimbărilor/modificărilor operaționale critice;
- d) Gestionarea traficului;
- e) Menținerea capacității rutei de evacuare, în special în zonele de lucru (colectarea taxelor sau incidente auto).
- f) Coordonarea cu autoritățile din localitățile învecinate pentru rutele de evacuare care pot fi utilizate.

Art. 35. Operatorii de transport public și privat utilizați pentru evacuare, în timpul fazei de răspuns, trebuie să implementeze următoarele acțiuni dar fără a se limita la:

- a) Monitorizarea operațiunilor de evacuare pentru determinarea resurselor adecvate și disponibile;
- b) Coordonarea cu localitățile învecinate în ceea ce privește resursele de transport pentru a evita suprasolicitarea acestora;
- c) Coordonarea autorităților de la nivel superior (local-județean sau național) pentru a asigura resurse suplimentare de transport;
- d) Utilizarea transportul public, autobuze școlare precum și vehiculele organizațiilor neguvernamentale.

Faza de răspuns - Adăpostirea

Art. 36. Atunci când se recomandă adăpostirea, autoritățile locale sau naționale trebuie să implementeze următoarele acțiuni:

- a) Să comunice măsurile de adăpostire, inclusiv ora de începere și durata, cât mai devreme posibil, pentru a oferi oamenilor suficient timp să implementeze această măsură.
- b) Să asigure coordonarea între organizațiile de răspuns la urgență și alte părți interesate pentru a îndruma personalul în mod eficient în timpul situației de urgență.
- c) Să furnizeze informații relevante populației afectate și menținerea comunicațiilor cu aceștia.
- d) Să stabilească un centru de informare unde oamenii pot suna pentru a primi informații urgente, îndrumări, ajutor, etc. Personalul din centru trebuie să fie instruit să poarte discuții cu oamenii îngrijorați, ceea ce presupune să aibă experiență în psihologie.
- e) Să furnizeze periodic instrucțiuni pentru populația adăpostită (în această situație, populația trebuie să fie informată să nu părăsească adăposturile, excepând situația unei urgențe medicale).
- f) Să furnizeze instrucțiuni școlilor și creșelor în ceea ce privește menținerea comunicațiilor cu părinții și modul de supraveghere și îngrijire al copiilor și/ sau al părinților care refuză să se adăpostească.
- g) Să asigure posibilități de obținere a alimentelor, cazare și asistență medicală pentru copii, în cazul unei perioade mai lungi de adăpostire.

Faza de răspuns - Administrare pastile de iodură de potasiu

Art. 37. În momentul în care se recomandă administrarea pastilelor de iodură de potasiu, autoritățile locale cu sprijinul IGSU și personalul medical din cadrul DSP trebuie să:

- a) Comunice și să ofere de instrucțiuni și îndrumări populației privind modul de administrare a pastilelor de iodură de potasiu în zonele în care au fost redistribuite;

- b) Distribuie pastilele de iodură de potasiu în zonele unde nu au fost redistribuite și să ofere instrucțiuni și îndrumări populației privind modul de administrare a acestora.

Infrastructură

Art.38. (1) În faza de planificare trebuie să fie stabilite cel puțin următoarele facilități care să fie activate în timpul fazei de răspuns:

- a) Punctele de adunare pentru evacuare - reprezintă o locație cu caracter temporar, exclusiv pentru coordonare și transport.
 - b) Centrele suport de evacuare - reprezintă o locație pe ruta de evacuare ce poate asigura asistarea persoanelor evacuate și a celor care s-au autoevacuat. Acestea se pot organiza în benzinării, centre comerciale sau alte locații care pot asigura alimentarea autovehiculelor, toalete și resurse de apă.
 - c) Centrul de recepție (CR) - reprezintă o facilitate unde persoanele evacuate pot primi asistență pentru identificarea celor mai apropiate locuri de cazare în funcție de nevoile acestora (CR este de obicei în administrația statului cu angajați în timpul unui eveniment cu consecințe în mai multe regiuni).
- (2) Facilitățile mobile de decontaminare trebuie să fie stabilite, iar capacitățile de decontaminare trebuie să se regasească în CR.
- (3) Pentru dezvoltarea infrastructurii necesare care va fi folosită în timpul evacuării trebuie să se țină cont de profilul comunității.

Art.39 (1) Autoritatea locală trebuie să dezvolte și să mențină mijloace prin care să informeze populația care se va adăposti sau este deja adăpostită.

Capitolul 5

Dispoziții finale

Art. 40. Punerea în aplicare a prevederilor prezentei norme se va face în termen de 12 luni de la data aprobării.

Anexa nr 1

Ghid privind dezvoltarea profilului comunității

Tipuri de persoane evacuate

- a) **Copii și minori neînsoțiți:** această categorie de persoane evacuate necesită abordări și îngrijiri speciale. În timpul unei evacuări fără notificare prealabilă, copiii și minorii însoțiți pot fi adunați în facilități precum școli, instituții de îngrijire a copiilor, spitale sau alte locații. Aceștia au nevoie de asistență în timpul evacuării sau de adăpostire și regrupare.
- b) **Autoevacuați:** sunt persoanele care dețin capacitatea sau pot obține resursele necesare evacuării dintr-o zonă potențial afectată, înainte, în timpul sau după un incident fără asistență sau cu asistență minimă. Aceste persoane folosesc mijloacele de transport proprii sau asistență informală din partea unui membru al familiei sau vecin în vederea evacuării cu vehicule, barcă, aeronavă, pedestru sau orice alte mijloace controlate și dirijate pentru evacuați.
- c) **Evacuații care au nevoie de transport:** reprezintă persoanele care nu au acces la mijloace de transport și au nevoie de asistență pentru a părăsi zona potențial afectată sau grav afectată.
- d) **Asistență specială:** persoane cu dizabilități, pacienți internați în spital, prizonieri, cămine de bătrâni.
- e) **Populația în tranzit:** turiști, vizitatori, muncitori fără domiciliu în zonă.
- f) **Animale:** animale precum animale de serviciu și asistență, animale de companie, câini utilitari, animale folosite în agricultură, animale sălbatice, animale exotice, animale de la grădini zoologice, animale de cercetare, animale din adăposturi, organizații de salvare, crescătorii, sanctuare, care ar putea necesita sprijin pentru evacuare.

Probleme potențiale

Pentru următoarele probleme potențiale, care nu reprezintă lista completă, încercați să estimezi un număr sau un procent pentru fiecare zonă (sector) din PAZ și UPZ care pot întâmpina:

- a) Incapacitatea de a ajunge la adăposturile desemnate persoanelor cu dizabilități și persoane cu nevoie de acces și funcționale, sugari, copii sau alți adulți;
- b) Incapacitatea de a ajunge la adăposturile de urgență desemnate din cauza traficului întrerupt;
- c) Incapacitatea de a înțelege mesajele de urgență și instrucțiunile de protecție din cauza tulburărilor de auz;
- d) Chiriași sau proprietari neasigurați sau subasigurați;
- e) Reticența persoanelor de a se evacua din cauza securității proprietăților sau lipsa resurselor financiare pentru a întreține gospodăria pe durata evacuării;
- f) Zona are o populație mare în tranziție;
- g) Animalele de companie (persoane care se evacuează fără animalele de companie).

Trusă de urgență

- Apă și mâncare neperisabilă pentru câteva zile;
- Încărcătoare sau baterii externe pentru telefon;
- Dispozitiv radio care poate reda alerte și baterii pentru acesta;
- Lanterne și baterii;
- Kit de prim ajutor;
- Fluier pentru solicitare de ajutor;
- Mască de praf pentru filtrarea aerului contaminat, folie de plastic și bandă adezivă în cazul adăpostiri;
- Șervețele umede, saci de gunoi bide de plastic pentru igienă personală;
- Cheie sau clește fără scânteii pentru a opri utilitățile;
- Deschizător de conserve (dacă pachetul conține conserve)
- Hartă locală

Articole suplimentare care pot fi luate în considerare pentru trusa de urgență:

- Prescripții medicale;
- Scutece și hrană pentru sugari;
- Mâncare pentru animale, apă și suplimente;
- Documente de familie precum copii ale polițelor de asigurare, înregistrări de identificare și conturi bancare într-un recipient portabil impermeabil;
- Resurse financiare;
- Materiale de referință în caz de urgență precum cărți de prim ajutor;
- Saci de dormit și păaturi pentru fiecare persoană;
- Păaturi suplimentare persoanele care trăiesc în zone cu temperaturi scăzute;
- Set de haine de schimb, inclusiv bluze cu mânecă lungă, pantaloni lungi, încălțăminte rezistentă;
- Haine suplimentare persoanele care trăiesc în zone cu temperaturi scăzute;
- Extinctoare de foc;
- Chibrituri într-un recipient impermeabil;
- Obiecte de igienă și dezinfectant de mâini;
- Pahare, farfurii și ustensile de unică folosință, șervețele de hârtie;
- Pix și hârtie;
- Cărți, jocuri, puzzle sau alte activități pentru copii.

Experiența Covid-19:

- Măști (pentru fiecare persoană cu vârsta peste 2 ani), săpun, dezinfectant de mâini, șervețele dezinfectante pentru suprafețe;
- Prescripții medicale. Multe persoane au prescripții medicale pentru fiecare zi. O situație de urgență poate face dificilă procurarea de prescripții medicale. Organizați-vă și protejați-vă prescripțiile medicale și vitaminele pentru pregătirea în cazul unei situații de urgență.

Ghid privind pregătirea și informarea populației

În cazul recomandării măsurii de adăpostire cel puțin următoarele informații și recomandări trebuie să fie furnizate către populație:

- a) Alegeți o locație centrală în casă sau subsol care să aibă cât mai puține ferestre posibile;
- b) Camera ar trebui să aibă spațiu de cel puțin 1 m² de persoană pentru a putea fi aerisită corespunzător în vederea prevenirii acumulării de dioxid de carbon, să se regăsească rezerve de apă și spații sanitare;
- c) În cameră trebuie să se regăsească echipamente de comunicații (radio și baterii, telefoane) precum și alte provizii (o trusă pentru adăpostire care să conțină medicamente, apă minerală, alimente, mâncare pentru animale de companie, mâncare pentru bebeluși, scutece, lanterne și baterii) jocuri, cărți și alte produse pentru divertisment în vederea realizării perioadei de ședere cât mai plăcută;
- d) Persoanele care dețin animale de companie ar trebui să le aranjeze și acestora un loc special pentru adăpostire; animalele de companie nu trebuie să iasă afară în timpul eliberării radioactive deoarece materialele radioactive se pot depune pe blana acestora și le pot aduce în adăpost;
- e) Informațiile relevante cu privire la planurile de adăpostire de la locurile de muncă, școală, casele de bătrâni unde se pot afla membrii ai familiei și de la autoritățile locale;
- f) În cazul în care se aud sirene și se observă lumini de avertizare verifică dacă este un exercițiu.

Adăposturile trebuie să fie stabilite într-un loc central sau subsol, ar trebui să aibă cât mai puține ferestre și să fie suficient de mari (cel puțin un spațiu de 1 m² de persoană pentru a preveni acumularea de dioxid de carbon în 5 ore) pentru adăpostirea unui număr suficient de persoane; trebuie să se facă în avans o estimare a numărului de persoane care necesită adăpostire; adăposturile trebuie să fie echipate cu radio/ TV precum și alte mijloace de comunicații, rezerve de apă, rezerve de medicamente, lanterne și baterii.

Înainte de eliberării, autoritatea locală trebuie să furnizeze populației din zona afectată cel puțin următoarele instrucțiuni:

- a) Băgați copiii și animalele în interior; în cazul în care copiii se află la școală, nu încercați să îi aduceți acasă, școala îi va adăposti;
- b) Închideți toate ușile și ferestrele;
- c) Opriți aerul condiționat sau ventilația;
- d) Opriți șemineele dacă este posibil;
- e) Luați-vă trusele de adăpostire și asigurați-vă că funcționează radioul;
- f) Ascultați știrile la radio sau TV pentru a fi informați despre situație;
- g) Urmăriți recomandările furnizate în presă și fiți atenți la posibilele avertizări prin difuzoare din partea autorităților locale;
- h) Evitați să rămâneți în exterior; doar în cazul în care aveți treburi urgente de făcut, este acceptabil doar pentru adulți să părăsească casele pentru o perioadă scurtă de timp;
- i) Folosiți telefonul doar pentru urgențe pentru a nu supraîncarca rețeaua telefonică;
- j) Cu excepția altor recomandări contrare, consumați doar rezervele de apă și alimente depozitate în casă;
- k) Toate alimentele depozitate înainte de eliberării radioactive pot fi consumate fără restricții.

În timpul eliberării, în timpul trecerii norului, cel puțin următoarele recomandări suplimentare se referă la persoanele care nu au avut posibilitatea de adăpostire înainte de eliberarea materialelor radioactive în atmosferă, sau cei care au fost nevoiți să părăsească clădirea pentru o perioadă scurtă de timp:

- a) Îndepărtați hainele (cel puțin primul strat de haine) și încălțăminte în afara încăperii sau într-o camera separată și puneți-le într-o pungă de plastic pentru a evita răspândirea contaminării în încăpere;
- b) Face-ți un duș și spalați corpul cu apă și săpun, în special părțile care au fost expuse precum părul sau mâinile;
- c) În cazul în care ieșiți din încăpere purtați mască de protecție, mănuși și glugă.

După eliberare în momentul în care s-a oprit eliberarea și rezultatele monitorizării aerului confirmă faptul că situația sub control ar trebui să se facă recomandări precum “deschideți ușile și ferestrele”, pentru a se putea aerisi încăperile care au fost contaminate progresiv.

Autoritatea locală trebuie să furnizeze populației afectate cel puțin următoarele recomandări:

- a) Să deschidă ușile și ferestrele, porniți sistemele de ventilație până când aerul din încăpere devine un aer proaspăt;
- b) Să urmeze orice instrucțiuni speciale date de către autoritățile de răspuns la urgență pentru a evita zonele contaminate chimic sau radiologic.

DRAFT